

مجموعه اخبار
اداره خانه سی بك اوغلتنه ده كبرده نومرو 70

MEDJMOU LAHBAR
JOURNAL QUOTIDIEN
Bureau: 65 Grand'Rue de Pera

Այնպիսի բան 120. — 6 ասորը 60.
Այնպիսի բան 30. — 6 ասորը 30.
80 ասորը 80.
Տէրճ խաղէկէք իրանով իրիս պարտա
բազարըդ օրունուր:
Ղազկ թաւա միւթէ ասոր խաղէկէք
իշին. 60. 100. 150. 200. միւթաւաթ օրունուր.

Իտալիայի միւթ Պէ. յօդուհաւ ճատտէյի քէպիտէ թագաւոր ճիւղարնաւ 70. 65

ԱՄԵՐԻԿԱՆ 17 ՓԵՏՐՈՒՄ

Բ Է Ճ Ո

Կերէք Տէրիստատէթաւ վէ կէրէք
թաղարարտա պուլունան ապօնէյէ.
ըմիւրտէն հէնուգ ապօնէյան պէտէ.
իշին իրաւ իթմիլ օյաւանարըն.
թէէտիւնէյի տէյնէ միւսարաթլա-
րընը պիլլաւաւա ըէճա իտէրիլ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔԱՆԻ ՄԵ ԽՈՍԹ ՄԵՐ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՆԿԱՏԱՄԱՐԻ

Ամէն մեքենայի տարակոյս չկայ եր-
բեմն երբեմն միւրմ' շարժում մը տալ
անհրաժեշտ պէտք է. կը դադարի շար-
ժելէ, գործունէութեան շարժման մէջ
վերստին գալու համար, բարեբար ձեռ-
քի կարօտ է. Հասարակութիւն մը կեն-
դանութեան մէջ պահել, գործունէայ
շարժումն՝ յառաջդէմ ընելու համար
անհրաժեշտ պէտք ունի շարժիչ գորու-
թեանց, ազանց որոց չըսեմ մեռած.
այլ թմրած կը մնայ միշտ. այսպիսի
Հասարակութիւն մը կ'ապրի այո՛ բայց
ըլլալով թէ իրեն ձանձրանալի և թէ
յաջ օտարաց անարգ և բանի մ'ալ
անկարող. սակայն լաւ է ըլլալ մեռած
կամ կենդանի և գործունէայ, քան
մնալ թմրած և անգործ. Հասարակու-
թեան մը շարժիչ գորութիւններն են
այն բարեբար՝ ազգասէր ձեռքերն, ո-
րոնք մերթ ընդ մերթ կը դրդեն կը քա-
ջալերեն թմրած անդամներն՝ ի գոր-
ծունէութիւն և ի յառաջդիմութիւն,
բայց ոչ թէ կը խաղաղանան. վասն զի ան-
դամ մը ուրիշ մէկ անդամն խարազա-
նելու թէ ըլլայ, ինք զինք խարազա-
նելու՝ շարժարելու ձեռք զարկած կըլ-
լայ և ոչ գօտարն:

Հասարակութեան մը անդամները թէ
չեն կորսնցուցած իրենց ազգայնու-
թեան ոգին և իրենց գործելու ոյժն,
այլ պարզապէս պարագաներն ստի-
պեալ անգործունէութեան և թմրու-
թեան տակ են ինկած, այնպիսեաց բա-
ւական է քաջալեր կարգալով անթնցը-
նել թմրութեան, խաղաղանալ և յոր-
դորել. այնպիսեաց՝ չըսեմ խաղաղանալ
օգտակար՝ այլ մանաւանդ փնտսակար
է. իսկ եթէ կորսնցուցած են իրենց ո-
գին և ոյժաթափ եղած, այսպիսեաց
խարազանն բոլորովին անօգուտ՝ նա-
մանաւանդ զայրացուցիչ և ատելու-
թիւն յառաջ բերող միջոց մ'է. այս-
պիսեաց ալ դարձեալ ազգայնութեան
ոգին զարթոնցանելու և ոյժ տալու
միակ միջոցն է քաջալերն՝ խաղաղանալ և
յորդորները, նամանաւանդ այսպիսի-
ներն ըստ իմիւր շոյեւ հարկ է, մինչեւ
անոնց աստիճան մը ոյժ տալու համար.
Անդամի մը վերքը գրգռել չէ խոհե-
մական, խնամով նայիլ պէտք է մինչեւ
դարմանուի:

Մեր Հասարակութիւնն՝ արդարեւ
Համեմատելով ուրիշ Հասարակութեանց
երկայր ժամանակեայ ունեցած տեւո-
ղութեանց հետ, շատ յառաջդէմ կըր-
նանք գտնել և այսօրուան օրս մեր այս
յառաջդիմութեամբ նախանձելի եղած
ենք յաջս այլոց. Ո՛րչափ ժամանակ է
որ Հայ-Հոռովմէական Հասարակութիւնն
աղետալի դէպքերէ ազատելով, կրցած
է իր Կաթողիկոսութիւնն՝ Պատրիարքա-
րանն՝ Եպիսկոպոսական թեմերն՝ Դըպ-
րոցներն՝ Կուսաստանն և այլն և այլն յա-
ռաջընթելու աշխատիլ. որեւու յուսոյն
պէս պայծառ է և ամէն մարդ գիտէ թէ
երկայն ժամանակուան շարք մը հա-
րկարաւոր տարիներու մէջ չենք ունե-
ցած այսչափ յառաջդիմութիւն, այլ
քանի մը տասնեակ տարիներու մէջ, ըստ
պարագայից ներկուրն՝ ազգն իր քայլն
միշտ դէպ ի յառաջ շարժած է. Տէր ըլ-
լայ օգնական և հաստատուն քայլերով
յառաջանալու ձեռնուր. Լաւ նա-
յուածք մը դարձնելու թէ ըլլանք մեր
Հասարակութեան վրայ, ըսածս յայտ-
նի կը տեսնենք, թողլով հոս ամէն բան՝
միայն համառօտել անցնենք աջէ դեպ-
րոցնիս. Կ. Պօլս ունեցած դպրոցնիս
մեր Հասարակութեան հետ համեմատե-
լով, շատ բազմաթիւ են, նամանա-
ւանդ վերջին տարիներս բարձրագոյն և
ստորակարգ, ամէն տեսակ ծրագիրնե-
րով դպրոցներն, օր աւուր վրայ փայլուն
փիճակի մը հասնելու կը ճգնին, որոնց
մանրամասն յառաջդիմութիւններն
Հասարակութեան ներկայացնելու հա-
մար Մէճմուա իր թերթին սկսնակները
նուիրեց ստէպ. այսու ամենայնիւ դեպ-
րոցներէ հետեւ եղող թաղերու մէջ ալ,
մեր աղքատին տղան կը թուրթենէ
զուրկ չը թողու, ուսմունքը քաղցր և
դիւրամատչելի ընելու համար, այսպի-
սի հեռաւոր թաղերու մէջ ալ փոքրիկ
կրթարաններ հաստատուել լաղձալի է
ամէնուն. բազմաքանակ կամքն կամքն ար-
դիւնք կը բերէ յառաջ օր մը. Կ. Պօլ-
սէն դուրս մեր Հասարակութեան բազ-
մաշատ քաղաքներն ալ ունին իրենց
դպրոցներն և միշտ ծաղկեալ փիճակի
հասցնել կը ճգնին. բայց սոյն քաղա-
քաց ոմանց մէջ կայ բան մը, որ արդի
ժամանակին՝ չըսեմ յետագոյն ժաման-
կան՝ այլ պարսպանաց նիւթ կրնայ
ըլլալ, և է այն օտարասիրութիւնն,
այսինքն իրենց զաւակաց կրթութիւնն
յանձնած են օտարին. Հոս թէպէտ տե-
ղը չէ, բայց կը ներուր անտարակոյս
երկու խօսք ըսել սոյն դպրոցաց նկատ-
մամբ:

(Շարունակելի)

Ենթի-գարու հարկագէտէկեանը միւհ-
թաճկնի մէնֆաթընա օլարագ, իանէ
ճէմի մագսէտիլլէ, Գատըքէյի միւլէ-
թիմիլ միւթէպէր գատընլարընտան միւ-
րէքէպ պիր ճէմիլլէթ թէչքիլ օլուն-
տուղու իշիտիլմիլ տիր:

Արիւն թիֆլիստէ վիֆաթ իթմիլ օ-
լան Պ. Գէորգ Բրիթ օնեան նամ սահի-
պի համիլլէթին՝ ուժուր իսպրիկէի
միլլիէլէ սարփ օլունմագ իւրէ 22,500
րուպիլ թէչք իթմիլ օլունղու՝ Թիֆ-
լիստէ չըգան Արճագանդ դաղթաւըն-
տա օգունմուլ տուր:

Ճումաա իրթէյի կիճէյի ելնի-թէպթ-
րօտա ինճա օլունման Միացեալ ընկերու-
թիւն աշխատու, սարի սէնէլէր կիպի
դանէթ բարլագ սուրէթտէ վուգու պու-
լուպ, հասըլաթը իսէ մէսարիֆ չըգտըգ-
տան սօնրա 900 լիւրա գատար սլմուլ
տուր:

Միւրեալ Ընկերութիւնըն պու պալու-
տու, պէլքի սօնու օլունպ, կէլէճէք սէ-
նէլէրտէ պալու վերիմէլէճէլիլէ տայիր
պու կիւնքի Հայրէնիքտէ պիր Փըգրա
օգունմուլ տուր:

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Պրանգ ֆորթ, 26 փետր. - Պիր տէ-
միր եօլ գաթարընըն միրուրինտէն
սօնրա Գայէրսլանթէն իլէ Հօշսթե-
նէր նամ մահէլլէր արասընտաքի
թիւնէլին ետլարը երգըլարագ,
եէտի ամէլէնիլ երգընթըլ ալթընտա
գալարըլարը դանն օլունմագտա
տուր:

Սօֆիա, 26 փետր. - Ճումաա կիւնիւ
ըրէնա Ֆէրտինանտըն վէլատէթինէ
միւսատըֆ օլունպ, պու միւնասի-
պէթլէ Սօֆիատա մէրասիմի միւ-
թատէ իլէ ինճա օլունման իշմի
գապուլտէ, Մ. Սթամպուլիֆ՝ ուղ-
րատըղը գաղատան պէրու պիրինճի
տէֆա օլարագ ալէնէն իսպաթը վի-
նուտ իթմիլ, վէ միւթէատտիտ
հուզըլար թարաֆընտան թէպրիւ
օլունմուլ տուր:

Բարիս, 27 փետր. - Ենթի գապիլլէթ օ-
պաղը միւլէլիլթա թէսատիլլէ իթմէք-
լէ հէնուգ թէչէքիլ իտէմէմիլ տիր:
Բարիս, 27 - Հէնէլթի ճէտիտէլի վիւ-
քէլա Մ. Լուպէնիլ թահթը իրեաթ-
թիւնտէ օլարագ գաթիլն թէչէքիլ
իթմիլ տիր:

Պաշ վէթիլ Մ. Լուպէ՝ տալիլիլէ, Մ.
Ռիգար՝ ատիլէ, Վիլթ՝ նաֆիա, Գապէն-
եաք՝ պահրիլէ նէգարթիլն տէրիւհտէ
իլլէտիլլէրի կիպի, Մ. Մ. տը Ֆրէյսիլէ,
Բիպօ, Բօշ, Տիւվիլ, Բուվիլ վէ Մ.
Պուրթուա մէվէլլէրին մուհաֆազա իյ-
լէնէլէլէր տիր:

Վիլէնա, 26 - Արշիտիւլէն Մարի վա-
լէրինիլ էլիլէլէլէ հալի պէրտէլագ օ-
լունպ, աթըպպա րաբարթ օլարընըն նէլ-
րինտէն եագընտա սարֆը նագար իլլէ-
նէլէլէլէր տիր:

Գրէտի Մօպիլիլէ պանգաթը 1891 սէ.

Նիսի իշին 14 ֆօրիլն հիսսէի թէմէթ-
թիւ իթա իտէլէք տիր:

Լօնտա, 27 - Մէճլիսի միւլունան՝ Մ.
էտուա Տիւգօպէնիլ րարամէնթօտան
թարալնա իթթիլտըր արա իլէ գարար
վէրմիլ տիր:

ԲՈՒՄԵԼԻ ՇԵՄԷՆՏԵՆԵԼԻԼԵՐԻ
ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՄԵՍԵԼԵՍԻ

Մալիւմ օլունղու վէճէլէ, Բու-
մէլի տէմիր եօլարը թահվիլթը
հէր պիրի 400 ֆրանգ գըլմէթի ի-
թիպարիլէսինտէ ճէման 1,980,000
ատէտ թահվիլտէն իպարիթ օլունպ,
պունլար Բումէլիլի Շահանէտէ 2000
քիլօմէթրօ պօնունտա չըմէնտըֆէր
խաթթլարը ինչասընա միւլթաղի
սէրմանէլի թէչքիլ իշին իշտա օ-
լունմուլ, վէ պու սէրմանէլին թագ-
սիլթէրինիլ թէչէլինիլ թէչէտիլէսի
իշին ճանիպի հիւքիւմէթի Սէնիլլէ-
տէն եօլուն պէչէր քիլօմէթրօտու
պալընա 99 սէնէ միւստէթլէ սէնէ-
վի 14,000 ֆրանգ իթա վէ իլֆաթը
թահիւտ պուլլուլմուլ տուր, թահ-
վիլթը մէվէլլէրին 750,000 գը-
լթաթը 1870 սէնէսինտէ 180, վէ 1
միլիօն 230,000 գըլթաթը իքի սէնէ
սօնրա 170էր ֆրանգա մէվէլլէ թէ-
տալիլլէ ինրաճ օլունմուլ, վէ
պունլարա իպթիտաի էմրտէ սէնէվի
100տէ 3 ֆայիլ իթաթը վէ իշա էլ
մալ ագէսինիլ իքի այտա պիր գու-
րա քէլիտէսիլլէ թէսվիլէսի մու-
գարթէր պուլունմուլ տիր:

Շիմօլիլէ գատար թէչէտիլլէ իշա
էլմալ՝ սէնէվի 600,000 ֆրանգտան
վէ 300,000 ֆրանգտան իպարիթ 3
պիւլիւլէ իքրամիլէ վէ 300,000 ֆը-
րանգտան իպարիթ 3 վէ 300 քիւ-
չիւք իքրամիլէլին թէչէտիլլէսինտէն
իպարիթ օլունղու հալտէ, 1910 սէ-
նէսի ապրիլինիլ իպթիտաթընտան
իթիպարէն պիւլիւլէ իքրամիլէլլէրին
400,000 վէ 200,000 ֆրանգա թէչ-
ղիլ օլունարագ տիլէր իքրամիլէլլէրին
տալիլ օլ նիսպէթտէ թէչէլլէ օլուն-
մուլ, վէ ֆագաթ ելինէ հալը սա-
պըգա իրճա օլունարագ, 1974 սէնէ-
սինէ գատար պիւլիլլէ իքրամիլէլլէ-
րին միւլարը 600,000 վէ 300,000
ֆրանգա իպաղ օլունմաթը լաղըմ
կէլիլ օլ իտի, վէ իքրամիլէլլէրին
պաղա իշա էլմալ թէչէտիլլէ օլուն-
ման թահվիլթըն միւլտարը տալիլ
սէնէտէն՝ սէնէլէ թէչէտիլ օլուն-
մագտա իտի: Մէսէլա, 1870 սէնէ-
սինտէ սէնէվի 1500 ատէտ թահվիլ
իշին իքրամիլէ թէչէտիլլէ օլունտու:

դու հալտէ, 1892 սէնէսի դարձնտա 3600 տտէա, վէ 1974 սէնէսինտէ 83,750 տտէա թահվիլին իքրամիտէ-սի թէէտիտէ օլունաճադ տըր:

Մէվգըրի թէտալիւլէ վազ օլունան թահվիլաթըն մէճմուի 1,680,000 լիքատան իպարէթ օլունու հալտէ, թաթիլի թէէտիտէաթ զէմաննտա թէէտիտէ օլունամալը թահվիլաթ՝ 3,150,240 լիքատա պալիդ օլունօր ի-տի: Թաթիլի թէէտիտէաթ էանասըն-տա 117,200 լիքա դըյմէթինտէ թահ-վիլաթա իքրամիտէ իսապէթ իթմիշ, վէ պունլաըն պէտէլի թէէտի-տէ օլունամալը իսէ տէ, 1881 սէ-նէսինտէ վէրիլէն դարար մուճիպին-ճէ, քէշիտէ օլունու պ տա թէէտիտէ օլունաման տէմիր եօլլար թահվի-լաթը իլէ վատէսի հըրու իտէն տիւ-եռունը սայրիքէ ֆայիդ դու բօնլարը պէտէլի 14,211,407 լիքատա թէնզիլ իտիլմիշ իտի:

Մէպարիդի մէգըրիւտէն Կիւնճիւ թէրթիպինէ վազ օլունու օլան տէմիր եօլ թահվիլաթը իլին եիւզ-տէ 1 նիսպէթինտէ պիր ըսէլմալ թէթրիգ օլունու օլունու քի, պու վէճհէ թահվիլաթը մէգըրիւտէ իք-րամիտէլէրինին թէէտիտէսի զըմն-տա սէնէվի 142,114 լիքատան իպա-րէթ պիր մէպար թախսիս օլուն-ու վէ վարիտաթ թէգաեիւտ իթ-տիքէ մէպարը մէգպուրուն տախի թէգեիտի մէշու թ պուլունու օլունու (Տէվմի)

ՄԻԻԹԵՎԷՅԱ Մ. ՏՕԻԹՕՐ ՎՈՒԼԳՕՎԻՉ

Պիր խայինին էլինտէն ալտըը ճէրիհատան միւթէսիտէն վէֆաթ իթտիլինին եազարըմըլ տօգթօր Վուլգօվիչ՝ սօն տադըգալարընտա եանընտա պուլունու օլան քէրի-մէսինէ վախէթիտէն պէտան իթ-տիքտէն, վէ միւթալէյնա իլէ տա-մատընա թէպէրիւքեթընը իթա իլլէտիքտէն սօնրա, քէմալը սիւ-քիւնէթլէ թէսիլմի ըուհ իթմիշ տիր:

Տօգթօր Վուլգօվիչ՝ 1834տէ ի-տիրնէտէ տօղմուշ տուր, Բէտէրի՝ Չօրպաճը Վուլգօ իսմիլլէ, ֆէվ-գէլապէն խայրիսան պիր զաթ տէյի թանրըմը՝ Ֆիլիպէ միւթէպէրանըն-տան օլունու, հէր նէ գատար քի-թապէթլէն ալինէ պուլունու մալը իսէ տէ, մէարիֆի ումուսիտէնին ինթի-չարը իլին բէք չօգ չալըմըլ, վէ քիլիտէ վէ մէթէպլէր ինչա իթ-տիքմիշ տիր: Տօգթօր Վուլգօվիչ՝ իլք թէրպիտէսինին Ֆիլիպէտէ ա-լըպ, պատէհու իսթանպօլա կէլէ-րէք, Մէթթէպի թըպպիտէտէ կիր-միշ տիր: Օրատա չահատէթնամէ-սինի ալը իթտիքտէն սօնրա, ֆէն-նինի իքմալ իլին Բարիսէ կիթմէք իւզըն բուխաթալ ալըլ, վէ ալտէ-թինտէ, Շամտա աքէրի խասթա-խանէսի թէպապէթինէ թային Քըլընմըլ տըր: Մուարիտարէն հիւքիւ-մէթի Սէնիլլէ քէնտիտէ պուրաեա ճէպլէ, Հայտար-բաշատա Սէլիմիէ խասթախանէսի սէրիլիտաթ տաի-րէտիտէ մուալլիմ նասպ վէ միրա-լալըղա գատար թէրթի օլունու

տուր: Օսմանլը վէ Բուսիա մուհա-րէպէսինտէն սօնրա Պուլկարիսթա-նա ալտէթլէ, Պուլկարիսթան Գա-նունը էսասիլինի թանգիմ իտէն Թըրնօվա մէճիլիսի քէպիլինէ իլթի-րաք իթմիշ տիր: Միւթէադըպէն, օլ էսնատէ Շարգի Բուսիլի վալիսի պուլունան Ալէգօ բաշա քէնտիտէն ճէլպլէ, զիրաթ, թիճարէթ, նա-ֆիա, վէ բօսթա վէ թէլէկրաֆ միւ-տիրիտէթլէրինի էօստէսինէ իհալէ գըլմըլ, վէ միւթալէյնա պու միւ-տիրիտէթլէրի թանգիմ վէ թէն-սիգ իլէ, 1881 տէ բրէնս Ալէք-սանտր թարաֆընտան Սօֆիաեա տալէթ օլունու պ, Պուլկարիսթա-նըն խարիճիտէ վէ նաֆիա միւ-տիրիտէթլէրինէ մէմուր օլունու տուր: Պատէհու Լօնտրա, Վիէննա վէ Տէ-րիսատէթտէ էօստէսինէ միւթէթ-լիֆ սիտասի մէմուրիտէթլէրի իհալէ օլունու պ, պու մէմուրիտէթլէրի քէ-մալը մէհարէթլէ իլլա իթմիշ տիր: Պիր արա, միւթալէյնա, մէպէթի սի-եասիտէ թէրթլէ, ֆէվգէլապէն սէվ-տիլի, վէ պիր տէրէճէ չէօհիլէթ գազանմըլ օլունու ֆէնիլ թըպպը եինէ իճրաեա պաշալմըլ իքէն, 1885 վադըլալարը վէ աշըպպալընն իպ-րամարը իւզըրինէ, թէքար բօլի-թիգա մէպէթլին տախիլ օլունու, վէ օլ գէման մուվադգաթլէն Տէրի-սատտէթ Պուլկար գաբու քէթիլիւ տալըղնա թային օլունու պ, մու-ախիտարէն իպուլ մէմուրիտէթլէ գա-բու քէթիլիւ տալըղա թահվիլ իտիլ-միշ, վէ իլթէ պու մէմուրիտէթլի հէնուգ իլլա իթմէքտէ իքէն, պիր խային թարաֆընտան, 58 եաշընտա օլարադ հաեաթը գաթթ օլունու տուր:

Տօգթօր Վուլգօվիչին գաթթիլի օլ-տուղու զանն վէ չիւպէսիլլէ պիր Պուլկարըն տէրտէսթ իտիլիտիլին եազմըլ իտիք:

Պունա տայիր ալընան մալիւմաթը ախիտէտէ կէօրէ, մէրգուլ, ճումաա կիճէսի սաաթ 2 րատտէլէրինտէ թէքէ-պաշընտա տէրտէսթ իտիլմիշ տիր: Կօրեօ Խէնիտարօֆ նամընտա վէ գընտա պօլլու օլան պու Պուլ-կար, տէրտէսթ իտիլիտիլի գէ-ման սէրիսօ պուլունու եօր իմիշ: Մէրգուլուն իսթիլ պաշը արան-տըգտա, իւզըրինտէն դան լէքէսի մէվճուտ պալըլ էվրադ գուհուր իթ-միշ տիր: Փադաթ Տօգթօր Վուլգօվիչին մէճրուհ օլունու սըրրտա սօգադ-տա զայպ օլունու պէրթաֆիլ եազմըլ օլունու մուլ պըլադ, հէնուգ պուլունու մալըլ տըր:

Անասըլ Պուրկաա էհալիսինտէն պուլունան պու չախօրն գալըպ վէ գըրաֆէթի՝ միւթէվէֆա տօգթօր Վուլգօվիչին վէֆաթընտան էվվէլ պէտան վէ թային իլլէմիշ օլունու էքէալէ թէմալլիլէ մութապըգ տըր:

Տէրտէսթ իտիլին չախօրն իթմի-թադընա Ջապլիտէ նէգարէթլինճէ քէմալը կէրմի իլէ տէվաթ իտիլմէք-տէ օլունու, ալընան մալիւմաթա կէ-օրէ, մէրգուլ՝ պունտան ագտէմ Պուրկաա չըմէնտըֆէրլէրինտէ միւ-

հէնտիլիքլէ իսթիլտամ իտիլիտիլի սըրրտա, Պուլկար հիւքիւ մէթինտէն պալըլ մաթիլապաթը օլունու հալ-տէ, ալամաթըղընտան, Տէրիսատէ-թէ կէլիտիլի, վէ Մ. Վուլգօվիչէ միւթաճաթաթա, Պուլկար հիւքիւ մէ-թինտէն մաթիլապաթընն թահսի-լինի ըհա իլլէմիշ իսէ տէ, մուվաֆ-ֆադ օլամաթաթը իւզըրինէ միւթաթ-լէյնի պիր գաշ քէրլէ թէհտիտ իլ-լէտիլի ախալըմըլ տըր:

Նէթիճէի իսթիլմէվալընտա, գա-բու քէթիլիւ տալըղ տայիլէսինէ պիր իքի քէրլէ միւթաճաթ իտէրէք, իսթիլիսամթը վազընտըլ թէքար իլլէմիշ իսէ տէ, քէնտիտէն իսնատ օլունան ֆիլիլ գաթթիտէ մէտիլէ վէ իլթիլաթը պուլունու տուղունու գա-թիլէն ըհտ վէ ինքեար իլլէմիշ, վէ կիճէ Պէյօղլունտա պիր պիրախա-նէտէ իլլէթ իթսիլի սըրրտա տէր-տէսթ օլունու տուղունու սէյլլէմիշ տիր:

Միւթէվէֆանըն նաշընն տիւն ագալա՝ չըմէնտըֆէրլէ Սօֆիաեա նագլի մուգարէր օլունու հալտէ, չէհիլ մէգըրիւտէն վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէտէ, ճէնագէ նագլի իլին 20 քիշիտէն իպարէթ պիր հէյ-եթիլ մէպուսէ կէստէրիլէճէկի ի-չար գըլընմըլ օլունու իլա, հէյեթիլ մէգըրիւտէն վիլուտիլէ տէկին նա-շըն տիւն ագալա՝ նագլի թէէթիլ իտիլմիշ, վէ պու կիւն սաաթ 8 րատտէլէրինտէ ալինի ըուհանի իճ-րա գըլընտըղտան սօնրա, միւթէթ-թէպ ալալ իլէ Սիքէճի ըսթաի-նունա նագլ օլունու ագալ, վէ օրա-տան վալիսը մախսուս իլէ Ֆիլիպէ վէ եա Սօֆիաեա կէստէրիլէճէք տիր:

Ճէնագէ ալալընտա մագաթը Սա-տարէթէնահիլ իլէ Տախիլիտէ վէ Խարիճիտէ նէգարէթլէրի վէ Շէհիլ էմանէթի վէ Ջապլիտէ նէգարէ-թինտէն պիրէր մէմուրը մախսուս վէ սիւֆէրա վէ սէֆարէթլէր մէ-մուրալը պուլունու ագալար տըր:

Փետրվարըն 15 ինճի կիւնիւ Սօ-ֆիաա հէյեթիլ միւթիլանըն վուղու պուլան իճթիմիտէ, Մ. Վուլգօվիչին ճէնագէ մաարիֆիլին հիւքիւ մէթ թարաֆընտան թէսիլիտէ օլունու սըրրա գարար վէրիլմիշ տիր: Միւթէվէֆա միւթալէյնին ար-գուսու վէճհէ, ճէնագէսի, Ֆիլի-տէ պուլունան ֆաթիլիտաթը մագաթ-րէսինտէ տէֆն իտիլմէք տիր:

Մ. Վուլգօվիչէ վազը օլան ճիւնա-թին խապէրի՝ Պուլկարիսթանտա հէեճանը չէտիտի մուհի օլ-մուշ տուր: Հէր թարաֆտան աաա-րը թէվէճիւհ իղար իտիլմէքտէ օլունու, պիլիմիլէ մէհաֆիլիտէ Մ. Վուլգօվիչ հագընտա իպրազը հիւքիւ մէթ վէ մուհապպէթ իտիլմիք-տէ պուլունու տուր: զիրա միւ-մալիլլէ Պուլկարիսթանըն մէթպուի օլան հիւքիւ մէթի Սէնիլլէ նէգարի-տէ պիր չօգ սէնէլէր գաբու քէթ-իլիտալը վազիֆէսինի քէմալը մէ-հարէթլէ իլլա իտէպիլմիշ տիր:

ՀԻՅԷԼԻ ՈՒՆԼԱՐ ՎԷ ՏԵՐԻՍԱՍԹԷԹՏԷ ՏԵԹԻՐՄԷՆՃԻԼԻԲ

Հիլլէ գարըլտըրլըյն ուն սաթըր-մասընը մէն իլին հիւքիւ մէթէ պալըլ թէտապիր իթթիլապ գըլը-նաճա՞գ մը տըր: Հէր քէս պու մէ-սէլէեէ ազ չօգ ալէադատար օլունու-ղունտան, հէր թարաֆտա պու սիւալ վազը օլունու տուր: Եէր-լի տէյիլմէնէրին հաալը իթթիլէ-րի ուն՝ սաղ վէ էյի պիր զըտա տըր: վագաա ճիւնիլէ կէօրէ թէ-պէտտիլ իտէր, լաքին տախիմա խա-լիս տիր վէ հիլլէ գարըլտըրլմամըլ տըր: Փագաթ պիր նէվ կէօեա պուղ-տայ ունլարը իլլէ ըհապպէթ մէճ-պուր պուլունու ագալար տըր: քի, պու նէվ ունլար Պէգաէնիլ իմանլարընտան կէլմէքտէ օլունու, թարթըլը ալըր-լաթմադ իւզըլէ պագլա, ֆապուլիտ վէ մէքիլմէք կիպի սէպպէլէրին իլիւ-լաաաթըլէ սիլիգաթ տը մանիէզի վէ տիկէր մէվատտը մատէնիտէ իլէ գարըլըք տըր: Տէրիսատէթտէ տէյիլմէնէրիլէ սէնաաթը իւզըրին-տէ պուլունան վէրիլլէր, խուսու-սիլլէ եանկըն սիկուրթաթը պէտէլի զաեթթ ալըր օլունու տուղունու, տէ-յիլմէնէրիլէ, քէնտի ունլարընը, Ագաէնիլտէն պուրաեա կէթիլիտէ վէ պուղտայ ունու կիպի կէօմիլէք-տէն կէլիլիլիպ, պատէհու էքմէք-ճիլլէ թարաֆընտան էքմէք եարը-լարադ էհալիտէ սաթըլան մուղիլը վէ հիլլէլի ունու ֆիեաթընտան տիւն ֆիեաթլէ սաթամադը: Եէհէ ըրիմիլ տէյիլմէնէրիլէ էյլէ պիր մէվգըլ հայիլ տիրլէր քի, էկէր մէ-մալիլէ կէնէպիտէտէն կէթիլիլէն ունլարըն իտիլալ մէն իտիլլը իսէ, թէքմիլ էհալիտէ լազըմ կէլէն ու-նու իթա իտէպիլիլլէր: Անագա պուլունու եաբապիլմէք իլին, պու սէ-նաաթա չիմտիքիտէն չօգ զիեաթէ սէրմանէլէր վազ իթմէլէրի պէհէ-մէհալ լազըմ տըր: հալպու քի մուամէլէլէրին թէվսի իլլէ տէ-յիլմէնէրիլէ հիլլ պիր թէյիլիլ վու-ղու պուլունու տուղունու, Բուսիա տան վէ մահալը սալիլտէն վիլուտ իտէն ունլարտան տախիմա էյիլմէք իճթի-մալի վար տըր: Բօլիլիգաճա չու եա պու գարըլըլըք սէպպէլլէ, Բուսիա վէ Ֆրանսա ունլարը պիր վազըլթա չէհիլմիլտէ էքսիլի-կիլտէ, Տէրիսատէթէ վագը օլա-ճագ հալի տիլիլմէք ֆաթիտէն խալի տէյիլ տիր: էյլլէ պիր սըրա-տա պուրանըն խալի բէք բարադ օլամադ, վէ պու իճթիմալէ նաթըլ գարըլ գօնուպիլէճէկիլի պէլքի եէրիլ տէյիլմէնէրիլէրտէն պազըլարը պէտան իտէպիլլէրլէր, իմտի էճնէպի ունլարը մէվրուտաթընն թաթիլի վագըաթը հիւքիւ մաթը մահէլլիտէ ճանիպիտէն նագարտան տուր ի-տիլմէլի տիր, չիւնքի չիմտիքի պուլունու տուղունու հալտէ պէյլէ պիր վագըա գուհուրա կէլսէ, հէ-ման գըլթըք տիլմէք օլունու տէր-քեար տըր:

(Լ. Հէրալտ)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԹԵՎՃԱՆՈՒԹ

Մէջնիս մալիսէ ազալը՝ Պիկա սան-
ճաղը մուկասէ պէճիսի Ահմէտ Մուսթափա
պէյի, Թէֆլիզ:

Եանեա վրանէթի տախլինտէ քեա-
յին Տէլոնեա գաղապը գայմագամը
Բէրմէտէ գայմագամը Ալի Խէչիմ պէ-
յէ. Բէրմէտէ գայմագամը Գօլոնիա
գայմագամը Տիւրպէր էֆ. Եէ. Գօլոնիա
գայմագամը Վէյսի պէյէ. Թէրէտէլէն
գայմագամը Վէյսի պէյէ. Թէրէտէլէն
գայմագամը Գօլոնիա գայմագամը
Մանասթըր վրանէթի տախլինտէ
Գօլոնիա գայմագամը Միտեա գայ-
մագամը միւսֆաթը Լաւթֆի
էֆ. Եէ Թէֆլիզ պոլսուլմուշ տուր:

Սատրապամ հաղրէթլէրի էֆլէլէրի
կիւն մապէյնի Հիւմանեան աղի-
մէթլէ, պաղը իրատաթը Շահանէեի
աղի վէ Թէլազը իթմիլէր տիր:
— Տէրիսատթ, Պէյօղլու վէ
Իսկիւտար Քիլէթլէրի եանկըն Թա-
պուրարը թարաֆընտան էսնաի հա-
րիգտէ գուլլանըմազ իւզրէ Էֆրո-
բատան ճէլպ իթիլմիշ օլան պու-
լարը եանկըն Թուլուպարընըն
էֆլէլէրի կիւն Պապը սէրասքէրիտէ,
Սիւլէյմանիէ գըլլասը Էօնիւնտէ
Թէրէտէլէն ինրա գըլլանը տուր:
Իշպու ի Թէրէտէլէն հիւնի ին-
րասընտա սէրասքէր բաշա, վէ իթ-
ֆալիէ գօմանտանը Ձէչէնեի բաշա
հաղարաթըլա իթֆալիէ թա-
պուրարը գապիթանը, վէ մէզըլը
թապուրարը ինչա իթմիշ օլան
ֆապրիլանըն վէթիլէրի հաղը
պուլունմուշար տուր:

Մէզըլը հապուզա ուղաթըլան
խօրթուլար իլէ պիւր ալալէրա թա-
րիգի վիճուտէ կէթիլիթիքտէն
սօնրա, թուլուպարըն օճաղը
եազըլըպ, նիհանէթ 25 տագըրգաա
լաթիմ կէլալիքտէն սօնրա մաթիւն
հարէթլէ, պիւր թարաֆտան ալ-
տըղը սուեու տիկէր թարաֆա վէր-
մէկէ պաշլամը տուր:

Մաքիւնալարըն սուրէթի իտարէ-
սի մէզըլը թուլուպարըն հա-
րիգ մահէլէրինտէ գուլլանըմազ-
տան բէք չօգ ֆալիտէլէր իսթիհալ
օլունհաղըն պիթթէթիւպէ իս-
պաթ իթմիշ օլունդունտան, օլ
պապտէ իթթիլէլիտէն ըաթթթթթ
պիթթանըլմ, մէրէթի լաշըմընա
թապուրմ գըլլանը տուր:

— Վալիլէրին սէնէնիւն իւշ ալընը
վիլանէթիւն տախլինտէ տէվը իթմէ-
լէրինէ թախսիս իտիլմէսի կիպի պիւր
թասալվուր մէվճուտ օլունդու ի-
շիտիլմիշ տիր:

— Ճուլմա իթթէսի կիւնիւ վարնա-
տան իմանըմազ վիթուտ իտէն կիւր-
ճի գուլմանիասը վաթթու գամարօ-
թու իլէ գահվէթիսի, օ կիւնիւ կի-
ճէսի, սաաթ պիւր ըաթթէլէրինտէ
պիւր սանտալա ըաթթէլէն, 22 պիւն
առտէտ ֆիլէնք գաղըմազ թէլէպ-
պիւսիւնտէ պուլունտուգլարը սըրա-
տա Գալաթիս էօնիւնտէ տէնիլ ըօլիս
մէմուրլարը թարաֆընտան ֆիլէնք-
լէրլէ պէրապէլ տէրտէսթ իտիլմիշ
լէր տուր:

— Թուլմանիս տէվլէթի տէվլէթի
Ալիէ իլէ միւնաթը թիճարէթ
մուհէտէսիւնիս իլանըն ֆէսիլիտէն

պէրու, մէմալիքի Շահանէտէն Բու-
մանիա իտիլալ օլունտան շարապ,
ուն վէ թուլուպարըն իւղէլիլէն
ֆահիշ ընսմ վաղ իթմիշ օլունդուն-
տան, պու եիւզտէն զարարտիտէ օ-
լան թիւճար, ինապընըն ինրասընը
լաթիլմէն իտիլմէն նէլարէթի-
նէ պիւր աղընհալ թաղտիմ իթ-
միլէր տիր:

Պու խուսուտա ախիլէն իտարի-
ճիլէ նաղըլըլա Բուսուլմաթ էմի-
նի բաշալար հաղարաթը միտանըն-
տա միւշալվէրէ վուգու պուլունդ
տուր:

— Թարապիլթոն վիլանէթի տախի-
լինտէ ճանիկ սանհաղըլա Օրտու
գաղապընտան վիլանէթ իտարիլէն
մըսըր մահսուլընըն ինրաճ իտիլմէ-
մէսի հաղընտաթ թէտալիլէ իւ-
ղում գալմաթընտան, թէտալիլի
մէզըլը ֆէսիս իտիլմիշ տիր:

— Պաղը ֆոթօկրաֆըլարըն սու-
րէթի պիլէտէպանէտ չըգարտը-
լարը գաթըն ֆոթօկրաֆըլարընըն
մէնի խուսուտա Ձապթիլէն նէլա-
րէթիլնտէն ինապ իտէնլէրէ էմր օ-
լունմուշ տուր:

— Սիւնպա իթթիսիտաթէսիլէն ախ-
պուլունհաղ թիւթիւն վէ էլեաի
սալիլէտէն իսկէլէրէս մի ալընմաթ
շարթըլա, Բէթի տալիլէսիլին շէհ-
րի մէզըլըտէ վաղը ֆապրիլա-
սըլա սահիլ արասընա ֆէրշ իտիլ-
միշ օլան տէմիլ չիպուգլարա ըապթ
իտիլմէր իւզրէ պիւր տէմիլ իսկէլէ
ինչաթ խուսուտա իրատէի Շա-
հանէ շէրէֆաստըր պուլունմուշ
տուր:

ԻՅԼՈՍ

Սաաթ վէ սաաթ էտէվաթը թիւճ-
ճարը Արթիւն վէ Պետրոս Շահինեանըն
վիտրվար 6 տան իթիպարէն իֆլապա-
րըն հիւք օլունմուշ տուր:

ՍԱՐՐԱՓԻԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՐ

Գալաթա 17 փետրվար

Գ. ումուլի 16 փետր. գար. 20 33

Գ. 17 փետրվ. աչըլ. տուպը 20 33

Իւնիֆիէ գատ.

Սէրի A. Ա. Իսթիքրազ 45 30

« B. Բ. 27 00

« C. Գ. 20 23

Բուլէլի շըմէնտըֆէրի 72 75

Ազէ ֆալիլ 07 00

Բարօր 00 00

Հէվալէսիլ 00 00

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՍԻԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 7 14

Իսթանպուլ պանդալ 4 15

Սօսիլէթ Ժէնէրալ 4 10

Թրամպ 6 12

Սօսիլէթ Թթօման պանդալ 4 15

ԱԳՁԵԼԻՐՈՒ ՖԻՆԱՐԸ

Օսմ. իրասը 100 զրուտան 2. Բր.

Պէնազ Մէճիտիէ ֆարգը 108 14

Մէթալիք 98 20

Պէլիք 102 00

Սիլմըք 102 00

Ինկիլիլ իրասը 110 12

Ֆրանսըզ ալթունու 87 12

Բօլ 89 15

Գրէմիլ ալթունու 51 24

Գարպօն գալմէսի 9

Թահլիլաթը մոմանիէ 77 10

Թահլիլաթը Օսմանիէ 77 6

տի տեղացեան անէճընընտա տարափ մը, որ կը տոչորեն եւ մոխիր կը
դարձունեն: Հիմ սյէչափ նախանձեցար հայհոյիչ Նախտի բաղդին. մի-
թէ նորա որդնոտեալ եւ փտած լեզուն եւ ընդ ժայռս թափառումն ի
գարման կրթեցին զքեզ. Գիշեր մը եղաւ յորում խնդութեան եւ լուս-
սոյ ծով դարձած Եփեսոս քաղաքն համայն կ'անիծէր այն անունը. եւ հե-
տեւեալ օրը, եւ հետեւեալ դարը, եւ հետեւեալ դարերը կրկնեցին այն
անէճընընտա Այլ այդ բառն լրբագոյն է քան զնորայն. առաւել կ'ուզես
աշակերտիլ Վօլթիլիս և յաւէրժական նախատանացն. բայց ո՞վ գիտէ
վախճանդ ալ . . .

«Գալմիլաթիլաթը պարպալէս անիմաստ ածական մըն է, բառին բո-
լոր նշանակութեամբը: Գրիտոնեայք յօնմարիալիտս կ'ըսեն:

«Նրիլպալաթիլաթը» բառը, ստուգաբանօրէն, աննշանակ է հոս, որով-
հետեւ երկրորդի է: Ստէպ երկրաւոր աւագ արանց եւս կը մատուցուի
երկրպագութիւն, որ գերիկի համարել ըսել է: Բուն իմաստը «պաշտօն
կամ պաշտամունք» կը նշանակէ: Բայց թշնամիքն ուղղութեան, խա-
ղախու թեմա՞ միայն մէկ իմաստով կ'առնուին, իրեւ Աստուծոյ եւեթ
յատուկ. որով եւ Աստուծածածնի ու սրբոց պաշտօնը կը դատապարտեն,
իրեւ թշնամիքն առ Աստուծո: Ուղղափառ Եկեղեցին կ'իտէ թէ Աս-
տուծամայրն ստեղծուած է, եւ իրեւ ստեղծուած գլխէ թէ Աս-
տուծոյ որովհետեւ Ստեղծողն մայրն է, անոր համար յատուկ պաշտօն մը
կը մատուցանէ իրեն որուն եկեղեցական լեզուաւ Գերծառայութիւն
(Hyperdulie) յորջորջմունքն սեպականուած է:

Իրեւ թէ բաւական չըլլար այդքան հայհոյութիւն, չափը գանցանե-
լու տենչանօք մոլեգնեալ գրիլն կը փոխէ «յիւրապիւն» եւ «յոռաւառ» ա-
ծականներն ալ: Ածականներու դարուն մէջ կապիլըք:

Այլ պէտքէ գիտնալ որ յիմարական է միայն այն գործը որ կը հակա-
ռակի ուղիղ բանի, որ կը շեղի արդարադատ տրամաբանութենէ, որ
զջգոյն իրեւ զգոյ կ'ենթադրէ, որ կը բանդադուէ, որ
կը հայհոյէ . . . Յիմարական էր այո՞ւ այն պաշտօնն զոր 1789 ի ծա-
նօթ դէպքերուն ժամանակ կատաղի անկրօնութիւնն մատոյց կնոջ ընդ
կեղծուպատիրյորջորջմամբ բանականութեան, անան՞ուն խայտառակութիւն
ցնորք խօսկանք: Եւ դարձեալ միթէ յիմարական չէ՞ այն սնտրապաշտ
մեծարանքն, երկրպագութիւնն՝ զոր հիմա, ծայրայեղ քաղաքակրթու-
թեան կամ աղատութեան պատրուակաւ, անհամեստութիւնն կը մատու-
ցանէ կնոջ, Հարկաւ:

.. Sua sui que deus fit dira supido.

Ինքնապաշտը ունի՞ր՝ աստուծոյ կը յիմն անհատկոյն ցանկոյթիլա:

(Վիթգ. Եմ. Թ.)

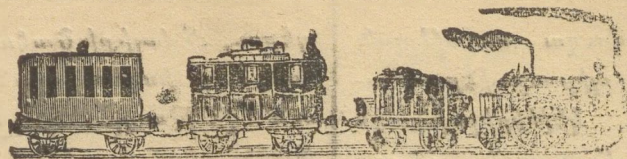
— Ուրեմն Աստուծածածնի կրնա՞յ առողջացնել:
— Հարկաւ, սիրելիս. այն Մայրիկը կրնայ ամեն տեսակ հրաշքներ
ընել: Իրաւ է որ ինքն իր զօրութեամբ չընէր, հրաշք միայն Աստուծո-
յնէն: Բայց Աստուծո՞ ոչ երբեք կը մերժէ հրաշք մ'ընել, երբ Աստու-
ծածնի Մայրն ուզէ, Անիկայ քու ալ մայրիկդ է: զքեզ շատ կը սիրէ.
միշտ զքեզ վտանգներէ կը պահպանէ. որրանէդ մինչեւ դագաղդ քու վը-
րադ կը հսկէ, եւ . . .

— Ո՞չ ո՞րչափ սիրելու է այս մայրը:

— Շատ սիրելու է եւ մեծարելու:

Յայնժամ ստուեր մ'անցաւ քովէս. մարդկային ստուեր մը, զլիսա-
կոր, աշքերն ի գետին սեւեռած, արագաքայլ. անցաւ իրեւ երազ-
իլիւ փայլան այն որ գիշերը ահեղ անտառներու մէջ երեսդ կ'անցնի:
Աղբսարկու կ'ինն էր, իւր վրան ունեցած բոլոր ծանօթութիւնս սա է:
Աշխարհիս անապատին մէջ վայրկեական ծանօթութիւն մը. ինչպէս եր-
բեմն անծայրածիր ովկէանոսին վրայ հեռուն հորիզոնին վրայ կը նշմարես
փոքրիկ սեւ կէտ մը. նաւ մըն է յորում կեանք կայ, կ'անցնիս ու կ'ան-
հետանայ ընդ միշտ: Կենաց փոթորիկն մէջ վայրկեան մը ճառագայթող
այս աստեղ քաղցր յիշատակը անմոռաց դրօշմուեցաւ ծոցիս մէջ, մինչեւ
այն օրը, յորում՝ հոգեվար գլուխս ցուրտ բարձիս վրայ, լուսակորոյս
Բերբէս պիտի փնտռեն զքեզ . . . ո՞վ Աստուծամայր:

Եւ յիշեցի թէ Յանթաղիս հայհոյեց երկնագեղ Կայսը:
Հայրենիք լրագրոյն 92 թուոյն մէջ յօդուած մը հրատարակուած էր:
«Պատկերներ—Անդին Մորապիւն» տիտղոսով և Յանթաղիս ստորագրու-
թեամբ: Յօդուածին ընդհանուր նկարագիրն, ինչպէս նիւթն իսկ, կարի
տիւտը է: Արդէն սոյն յատկութիւնը կը տիրապետէ Յանթաղիսի բոլոր
գրութեանց մէջ, Ըսել է թէ Գրականութեան նոր դպրոցի հետեւողներն
է. դպրոց մը՝ որուն հիմնողն անոր բոլոր փառքը իրեն հետ ի միասին գե-
րեզման լծեցուց: Այդ ոճն կը նմանի աւերակի մը յորում ջարդուբարդ-
եղած գործոց գլուխը խառն ի խառն դիզուեր են վրայէ վրայ, Կան այո՞ւ
գեղեցիկ իմաստներ, երջանիկ դարձուածներ, անակնկալ և վսեմ մտա-
ծութիւններ որք երբեմն կ'ընդոստուցանեն և երբեմն կը մորմոքեն, այլ
ընդհանրապէս տարտամ է և առանց վախճանի. ծնած է մշտատառան
մտքէ մը և յուսահատ սրտէ. առանց խարսխի նաւ է. կիրքը որ սանձին
կը հետէ, կ'առաջնորդէ ի սատակումն: Անտի այն անհատնու՞մ բարդու-
թիւն և յաճախութիւն ածականներու զոր կը դատապարտէ ճշմարիտ ար-
ուեստը, Այս տեսակ գրութիւններ կարգաւորդ՝ այնպիսի անբացատրելի
տրտմութիւն մը վրադ կը զեղու, որ ժամերդ և օրերդ իսկ կը թունա-

ՇԱՐԳ ՏԵՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

Տերաւատէք իշէ քիշիւք — Չեքմէկէ արասընտա եօյնը քարիփասը, 1891 Հոկտեմբեր 1տէն իրիսարէն

ՄԹԱՍԻՕՆ ՏԵՐԱՍԱՅԵԹ ԲԻՒՅԻՒԲ-ՉԵՔՄԵԼԻ		ԳԱՐԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՒՄ																							
		6 8 10 12 14 16 18 20 22 24 26 28 30 32 34 36 38 40 42 44 46																							
		ՍԱՊԱՀ												ՎԱԳՐԸ ՀԱՐԷՔԵԹ										ԱԳՇԱՄ	
Սթանպօլ	6 30	7 30	7 50	8 30	9 00	9 30	10 00	10 30	11 30	11 30	12 00	1 30	2 00	2 30	3 00	4 00	4 30	5 00	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	
Գուլ-գարու	6 39	7 09	7 39	8 08	8 39	9 09	9 39	10 09	10 39	11 09	11 39	12 09	1 39	2 09	2 39	3 09	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39	7 09	7 39	
Ենի-գարու	6 43	7 13	7 43	8 13	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	7 13	7 43	
Սասնիփա	6 49	7 19	7 49	8 19	8 49	9 19	9 49	10 19	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 19	2 49	3 19	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	7 19	7 49	
Ենի-գուլ	6 55	7 25	7 55	8 25	8 55	9 25	9 55	10 25	10 55	11 25	11 55	12 25	1 55	2 25	2 55	3 25	4 25	4 55	5 25	5 55	6 25	6 55	7 25	7 55	
Մագրի-քէյ	6 09	7 39	8 12	8 39	9 06	—	10 09	10 33	11 06	11 36	12 05	—	2 06	—	3 01	3 35	4 33	5 06	5 39	6 06	6 31	7 00	7 30	8 00	
Այ-Սթէֆանու	6 18	—	8 21	8 52	9 15	—	—	—	11 15	11 47	—	—	2 15	—	—	3 45	—	5 15	5 48	6 16	—	7 00	7 30	8 00	
Գիւլիւք-Չէմէճէ	—	—	—	9 02	—	—	—	—	—	11 57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 24	—	—	—	—	

ՄԹԱՍԻՕՆ ՏԵՐԱՍԱՅԵԹ ԲԻՒՅԻՒԲ-ՉԵՔՄԵԼԻ		ԳԱՐԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՒՄ																								
		5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31 33 35 37 39 41 43 45 51																								
		ՍԱՊԱՀ												ՎԱԳՐԸ ՀԱՐԷՔԵԹ										ԱԳՇԱՄ		
Գիւլիւք Չէմէճէ	—	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 06	—	—	
Այ-Սթէֆանու	6 30	7 00	—	8 00	8 30	—	—	9 30	—	—	—	11 27	—	1 00	—	—	2 30	—	—	4 00	—	—	5 30	5 57	—	7 18
Մագրի-քէյ	6 40	7 10	7 39	8 11	8 40	—	—	9 40	10 10	10 40	11 35	12 24	1 10	—	—	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 40	7 43	—	—	
Ենի-գուլ	6 52	7 22	7 50	8 23	8 52	9 26	9 52	10 22	10 52	11 52	12 44	1 22	1 52	2 26	2 52	3 22	4 22	4 52	5 52	6 22	6 52	7 07	—	—	—	
Սասնիփա	6 56	7 26	—	8 27	8 56	9 29	9 53	10 26	10 56	11 56	12 48	1 26	1 56	2 29	2 56	3 26	4 26	4 56	5 56	6 26	6 56	—	—	—	—	
Ենի-գարու	7 02	7 32	—	8 33	9 02	9 34	10 02	10 32	11 02	12 02	12 54	1 32	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 02	6 02	6 32	7 02	—	—	—	—	
Գուլ-գարու	7 08	7 38	7 59	8 38	9 08	9 33	10 08	10 38	11 08	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 08	8 06	—	—	—	
Սթանպօլ	7 16	7 46	8 07	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 01	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 14	8 15	—	—	—	

Համար քիւլիւք էշեա պիլա իսթիմա հէր գաթարտա գապուլ օլունուր : — Համար պիւլիւք էշեա կէլինճէ պուլար անճագ Տէրիսա սէթ իլէ Մագրի-քէյ արասընտա քեալին մէվգըլէր արասընտա ամէտլիւտ իտէն թրէնէր իլէ նագլ վէ իրսալ օլունապիլէճէ տիր :
ԻՄԱԼԱՍ ՄԻՏԻՏԻՐԻՆԵԹԻ

Լորէ, զքեզ պաշարող սկեպտիկեանութեան մահաբեր օղոյն մէջ :
Փանթաղիօ ինձ ծանօթացաւ ո՛չ տեսութեամբ այլ միայն գրութեամբ :
Երեւակայած եմ զինքը վեհ ոգի մը, լի կրիւք : Երիտասարդ մը ազնիւ սրտով և փափուկ զգացմամբ : Բայց ոգի մը արտակենդրոն, երիտասարդ մը՝ յուսահատած : Ըսել է՝ մըշտամոլոր գիտաւոր մը, և վարդ մը մահա- ութի : Կը ցաւիմ իր վիճակին վրայ : Բայց ինչո՞ւ արդեօք աշխատիլ զայս եւս իւր հիւանդութեամբ ճարակելու : Միթէ այնչափ քաղցր է մահը :
Տեսանք իւր մօտերս հրատարակած հատորիկը : զինք սիրողները լա- ցած պիտի ըլլան նախ իւր վրայ որ այնքան անտարբեր յուսահատու- թեամբ կը չարչարի : յետոյ զայն կարդալիք պատանիներուն վրայ : անոնց- մէ ո՞րը պիտի չգայթակղի, փոխանակ շինութիւն առնելու, ո՞րը պիտի չարծարծի խենչէ երեւակայութիւններով, փոխանակ ազնիւ և անբիծ ըզ- զայմունքներով լեցուելու : Բանաստեղծութիւնը այդչափ մարդախօսող չէ : Այս հատորը, ինչպէս այս դարուս մէջ շատ ուրիշներ, կրօնից և բարո- յականութեան երեսը նետուած հեգնութիւն մըն է : Զճարտապէս այս դարուս կը յարմարին Պոպայօի սա տողերն :

Le Parnasse surtout, féconde en imposteurs,
Diffame le papier par ses propos menteurs.

Պառնաս մանաւանդ, խաբեբայիւքն բեղմնաւոր,
Կ'աղարտէ թուղթը ստապատիր խօսքերով :

Բանաստեղծութիւնը շինելու կը ծառայէ և ոչ ապականելու : Այն յօդուածը կարի գայթակղեցուցիչ էր : Բոլորովին անտարբեր նիւթ մ'ու- նենալով, փոքրիկ չեղման մը, աննշանակ միջանկեալի մը պատճառաւ, նախատել, աղտողել, հայհոյել արարածոց ամենավեհը, երկինց ու երկրի սքանչելիքը, Աստուածամայրը : Ատեցին զիս տարապարտուց :

Peut-il être des cœurs assez noirs pour se plaire
A faire ainsi du mal pour le plaisir d'en faire?

GRESSET

Արտաւանդ մ'այդ կտորը : Բայց կրկնել այդ թշնամանքը : Այսու ա- մենայնիւ Աւետարանի մէջ ալ հայհոյողաց հայհոյութիւնները գրուած են, ի յաւերժական նախատինս :

Ահաւասիկ :

Արեւելեան երգերու մէջ պաղատանքի շեշտ մը տեսած եմ, որուն «խորութիւնը ո՛չ մէկ երաժշտութիւն ունի» : աղօթեցներու մէջ՝ պաղա- տանք առ Ամենակալն, և այն ատեն լայն և վեհ կոչ մը աղբրսարկու :

հոգւոյն ճիշն առ աղբիւրն : հոգիներու հիւլէին ճայնն առ մեծ Ամրողն :
«սիրեգներու մէջ՝ պաղատանք առ Կոյսն, և այն ատեն տարփատոյցը սրտի մը արիւնը կը հոսի, տա՛ք ծխաշունչ, սեւ թունալից, ամբողջ էութեան լաւութիւնը անձին ստորնացումն այդ անմատչելի Հուրին ոտքին տակ :
«գանկալախախտ երկրպագութիւն այդ գրախոս՝ էակին առջև, յիմարա- լեան յուսահատ պաշտում առ շնորհաց այդ արեւակն :»
Ընդհանրապէս խօսելով, այն որ սահեցնել կրցաւ իւր գրչին այս կտորը, չի կրնար Գրիստոնեայ ըլլալ : որովհետեւ ինչ մեծ հակասութիւն : Գրիստոնէութեան էական հաւատալեաց ուղղեալ հարուած մըն է : Այդ խօսքերը կ'ուրանան Աստուածածնի արժանեաց իրականութիւնը, հետե- լաբար նաեւ, լուեկայն, նոցին աղբիւրն ու պատճառը, Աստուածամայ- լութիւնը, Մարդեղութիւնը, Գրիստոնէութիւնը :

Հիւսա կարի համառօտիւ քննենք քանի մը բառերը :
Առ Կոյսն պաղատանք ուղղող սրտի մը արիւնն, որ իթէ հոսի, չի կրնար ըլլալ «սեւ թունալից», որպէս են յիւսալ յօդուածագիրն խօսքերը : վասն զի ի Կոյսն՝ որում կ'ուղղուի պաղատանքը, արատ ինչ ոչ գոյ, եւ չուշան է նա ճիւղաւիտիւ եւ անբիծ աղանի եւ կատարեալ ամենակն : Եւ ապաքէն, առանց խորհելու հաւատոյ սկզբանց վրայ, նկատելով պար- զապէս այս պաղատանաց շարժիչ պատճառը, իրաւունքն ի յայտ կուգայ : որովհետեւ քանի որ մաքուր եւ ճշմարիտ սէրն է որ առ այս կը մղէ, եւ յոյսն է որ կ'արծարծէ այս վստահութիւնը, ո՛չ սեւութիւն կայ ո՛չ թոյն : Զայսուհի փնտռելու է դիցաբանութեան մէջ, մոլորութեանց մէջ : փնտռելու է ի շուայտութիւնս Աստուծոյ եւ Բաքիոյ, ի մտացածին եղբայ- նան գալտս եւ ի վայրս հեշտութեանց : փնտռելու է սեւութիւնն չար եւ անկարգ սիրոյ մէջ եւ զթոյն չարաթոյն՝ ի յուսահատութեան :

«Ամրողը հոռիման, ամրողը անձին ստորնացումն : Այո՛, պէտք է ամ- րողը էութիւնն ամրողը անձն ստորնացնել այն Կուսին առջև, որոյ ար- գանդին մէջ — խոստովանիմք եւ հաւատամք — ունայնացուցեալ զանձն՝ ինն ամիսներ բնակեցաւ երկրորդ Անձն Ս. Երրորդութեան, Աստուածա- յինն Որդի, «այն մեծ Ամրողը» : Որոյ շնորհն հեղան զհոյսն այս՝ ի ահա- պետաց եւ վեհապան շառաւիղին հոգւոյն մէջ, որ նովաւ փայլեցաւ, ինչպէս որ արեւուն ճառագայթները հանդարտ բլրեղեղայ լճակի մը զար- նելով, բոլոր այն ջրեղէն մածուածը լուսաճաճանչ մալմոյ մը կը փո- խեն : Այս շնորհք էր որ նա խորտակեց դժոխոց արքայութեան գաւա- զանք եւ խզեց խաւարեալ արուսեկին մազերէն ամարտաւանութեան պսակը :

Այլ ըմբռնալի հարկ էր ու չարտասանել այնպիսի անպատկառ բառ մը : «Հոռի» բառն, որուն համար դատաւար պիտի ըլլային քեզ, ո՛վ Փանթաղիօ, ո՛չ միայն քու Գրիստոնեայ հաւատացեալ եղբարքդ, այլ եւ անոնք որոց լեզուաւ գործածեր ես այն բառը : միկոն սուր լեզունը պի-